

Apare de trei ori in septimana: marcuri-a
vineri si duminica; in septimanelor cu
corbionari inse: numai de doue ori.

Pretiulu pentru monarchia:
pe unu anu . . . 10 fl. — cr. v. a.;
diurnitate de anu 5 „ — „ „ „
unu patrariu . . . 2 „ 50 „ „ „
Pentru Romania si strainetate:
pe anu . . . 30 franci;
diurnitate de anu . . . 15 „

ALBINA

Enumeratiuni sa facu la: in prin omni
correspondenti ai nostri, la tele postele, si
de o dreptulu la Redactiune, Stationgsaase
Nr. 1, unde sunt si se adresu tott edito
privescu tot'a. Cele nefranseate nu se pri-
mescu, cele anonime nu se publica.

Pentru anuncie si alte comunicatiuni de
caracteru privat, se respunde câte 6 cr. de
linia; repetirile se facu cu pretiu scadintu.
Tassea erariale de 30 cr. v. a. pentru
odata, se anticipa.

Invitare la prenumeratiune pentru

„ALBINA“

pe alu II-lea semestru, resp. alu 3-lea
patrariu de anu 1876, ce se incepù cu 1.
Iuliu v.; pretiurile si conditionile remanendu
cele de pana acuma, precum se afla ele
insemnate mai susu in fruntariu.

Inlesnirile ce suntemu plecati a face
prenumerantiloru in lipsa de medilóce, le
insiraramu in nrulu 63.

Esemplarie complete de la 1. iuliu
mai avemu destule.

Unu corbu albu,

seu adeca: o voce cu minte in
taber'a magiara este carea tocmai
pentru raritatea cea mare credemu ca
merita ca s'o notamu la acestu locu, pen-
tru d'a dovedi ca pururia suntemu gat'a
de a reconósce adeverulu si dreptatea
pona si la contrarii de mórte ai nostri,
cu atátu mai vertosu la compatriotii nos-
tri magiari.

cu carea spiritulu comunu la magiari din
capulu locului si pona astadi se pronun-
cia in contra crestiniloru luptatori pen-
tru libertate si emancipare din jugulu
barbaru alu Turcului, aperandu si sprigi-
mindu oblu tóte barbariele si netrebniciele
acestui'a, acesta furia si acestu concertu
unanimu pon' la unu timpu s'a suferitu si
apretiuitu, dar in fine a inceputu a pro-
vocá indignatiunea si scandalisarea tutu-
roru ómeniloru culti si popóreloru cres-
tine nestrucate si nedegradate, pona ce
apoi si urmara din tóte partile cele mai
agere proteste si condamnari asupr'a
acestei manie magiare!

Astadi pentru prim'a óra, dlu L.
Mocsáry, unulu dintre corifeii partitei
democratice magiare, printr' unu articlu
publicatu in fruntea lui „Egyetértés,
vine a-si redicá cu multa energia vócea
in contra acelei furie si armonii nesoco-
lute, lamurindu situatiunea cu sange rece
si aretandu greua retacire a opiniunei
publice magiare.

Dlu Mocsáry reconósce ca opi-
niunea publica la magiari este intréga in
contra miscárilor slave din Oriente si i
dorece acestei miscári cea mai absoluta
cadere si nimicire; dar adange ca dia-
ristic'a nu se cade a porni oblu dupa
sentimentele massei, ci trebuie se judece,
combata, coréga acelu spiritulu comunu,
conformu postulatelor unei politice sa-
netóse.

Un'a a uitatu se spuna, amiculu nos-
tru, dlu Mocsáry; aceea ca propria-

mente sentimentulu comunu, spiritulu
publicu retacitu alu magiarime este pro-
ductulu maiestritu alu inteligintiei, alu
politiceii celei próste si patimasie de susu,
de la conducetorii tierii si ai diaristiceii.
Poporulu magiaru, multimea, este lucru
de o suta de ori probatu ca are slabi-
tiunea d'a se inspira iute si tare de vo-
cile alarmatórie si interitatórie a celoru
din fruntea tierii; o slabitune pre care
ce multe ori a platit'o fórté scumpu, pre-
cum in timpulu din urma plati si inca
mai are se plátésca pornirea sa dupa
Deák, Andrassy, Tisza, cu cea
mai grea scapatare si ruina a tierii si a
onórei!

Destulu ca dlu Mocsáry distinse si
desluci fórté dreptu si intieptu intre
momentele miscárilor din Oriente, ce intr'
adeveru merita temerea si opozitiunea
magiara, si intre acelea cari merita tóta
increderea, simpathia, chiar spriginirea
tierii nóstre si a natiunii magiare.

In pucine cuvinte si argumente, lo-
gic'a si politic'a dlui Mocsáry este

Precátu Muscalulu, elementulu celu
periculosu pentru essistinti'a si desvolta-
rea popóreloru neslave, ba chiar si a ce-
loru slave aspiratorie la libertate, se ames-
teca in miscarea din Oriente, acestu
amestecu trebuie combatutu si respinsu
din tóte poterile; pre cátu Serbia a trasu
spad'a ca se-si largésca marginile, anec-
tandu Bosnia si Hertiegovinia, ea a meri-
tatu trantirile si perderile cele mari de
pona acuma: insa precátu Bosnecii si
Hertiegovinenii si chiar Bulgarii s'au re-
dicatu in contra tiraniei turcesci si se
lupta pentru d'a scapá de aceea si de a-si
eluptá si ei libertatea, acesta lupta fiindu
naturalmente indreptatita, ea trebuie se
fie spriginita de toti ómenii de bine, de
tóte popórale culte; si precátu chiar
Serbia si Muntenegru lucra la acesta
emancipare din jugulu turcu a fratiloru
loru, intru atát'a si a acelora lupta este
indreptatita si demna de laud'a, er nu de
ocar'a lumii.

Turcia, precátu ea la 1849, in diu'a
desastreloru si a necasuriloru celerumari
a magiarime, s'a aretatu fórté umana si
chiar amica, merita tóta reconosciinti'a;
si precátu ea dintr'o potere formidabile,
astadi a devenitu uné'ta si insult'a piti-
ciloru de una data, merita compatimirea
nóstra: dar jugulu ei barbaru facia de
aspiratiunile legitime ale popóraloru din
titulu acestei reconosciintie si compati-
miri totu nu póte fi spriginitu!

Se intielege, ca deca din capulu lo-
cului politic'a Monarchiei nóstre, seu

adeca dlu c. Andrassy manecá din
aceste puncte de vedere, apoi rasbelulu de
buna sema ca nu se incepea, influinti'a
Russiei se paralisá si a Monarchiei nóstre
crescea, linecuventarea culturei si a li-
bertatii prin ajutoriulu nostru si-deschi-
dea drumu largu in Oriente; caus'a Orien-
telui pornia spre o deslegare naturale,
nepericulósa pentru nime.

Ei, dar corifeii magiariloru, or-
biti de Ddieu si condusi pururia numai
de patimasulu egoismu alu loru, n'ascul-
tara de vócea mintei sanetóse; nu voru
ascultá nici acuma de rationamentele dlui
Mocsáry, ci tare ne tememu ca voru
merge oblu pre calea prepastei, pre carea
au pornitu!

De altminte dlu Mocsáry pro-
mite intr' unu articlu urmatoriu a reveni
la intrebare si a discute politic'a, ce li-o re-
comenda magiariloru imprejurárele de
astadi.

Noi suntemu cu tóta atentiunea si
salutamu curagiulu si mintea amicului
nostru din taber'a magiara, cu atátu mai
ni justifica fórté multu tienut'a nóstra, a
Romaniloru facia de miscarea din Oriente.

Cu placere si cu neplacere, Cu bucuria si cu parere de reu

venimu a lua spre scire urmatóri'a apa-
ritiune in „Telegrafulu R.“ organulu Archie-
piscopiei si Metropolei nóstre din Sibtiu.

De curendu amintiramu ocasionalmente,
per summos apices, adeca asiá cu pucine cu-
vinte, ca se nu provocamu polemia, cum „Te-
legrafulu Rom.“ afia cu cale a publicá infrun-
tea sa, sub titulu de: „Greutátile situatiunei,
unu articlu lungu, despre multele cause si im-
prejurári, unele pre adeverate, altele si mai
essagerate, pentru cari Romaulu si Romani-
mea peste totu nu póte se aiba si se nutrésca
iubire si incredere cátra Slavi si specialmente
catra Serbi, si asiá dara nici se faca causa co-
mune cu ei in miscarea de facia din Oriente.
Ce e dreptu, la calcaniulu acelasu articlu lovi
cu cotulu si pre domni stepanitori ai nostri,
pre turcii nostri, atingendu de a dreptulu, ca
magiarii, cari dupa tóte imprejurárele ar avé
sacr'a detorintia de a inainta desvoltarea na-
tionale-culturale a Romaniloru, din tóte pote-
rile o impedecca.

Ei bine, dupa cum nóa ni se aduce scirea
de la „Hon“, acelu articlu a „Tel. Rom.“ i s'a
comunicatu in traducere buna magiara chiar
de omu fórté aprópe de Metropolitulu. Semnu
evidente, ca a fost cine-va, care a voitu a face
capitalu din elu.

Articulu s'a publicatu si in „Hon“, dar
apoi percurse tóte foile magiari si magiaróne
si dualistice din Monarchia, firesce cu scopulu
d'a dovedi lumii, ca de Romani nu e de a se
teme, ca ei si-conoscu situatiunea, cu serbo-
slavii nu voru face causa comune nici intr'
unu casu, si asiá ca stepanirea si apesarea
magiara asupra nationalitátiloru aci póte se
se continue cu tienela cu atátu mai pótóse.

căci dragalasiul de „Hon,” comentându aceru
articiu, avu fruntea d'a dechiară de „*Lapous calami*” afirmarea articolului din „*Rom.*” cumca magiarii ar împedecă desv
rea romanilor, si d'a pretinde, că de felu
li se împedeca acēsta desvoltare, că „atâtu în
scōla, cătu si in biserica li stă calea deschisa
spre acēst'a.”

Ei bine: la acēsta efrontaria magiara
ne-am dedatu de multu; am audit'o din gu-
rele loru si am cetito in foile loru de uua
mia de ori, si am infruntat'o totu de atâtea
ori, dovedindu prin date positive că este *fari-
seismu blastematu*. Dar dlu mare politicu din
fruntea „*Tel. Rom.*” asiă se pare că nu s'a
asteptatu la contradicerea lui „*Hon.*” tocmai
atunci, pre candu densulu pentru articiu cu
antipathi'a si n'ncrederea Romanilor cătra
serbi, încarcă cu lauda si marire intieleptiunea
Romanilor!

Destulu că in nrulu 56 din 15/27 iuliu,
„*Tel. Rom.*” in fruntea sa luandu notiti'a de-
spre reflessiunile lui „*Hon.*” publica „de ia
aceasi mana stimbabile” unu *respunsu*, pre
cäre l'am poté numi *grandiosu*, la reflessiunile
lui „*Hon.*”

Regretamu, că pe de o parte lips'a de
spaciu, pre de alta stilulu ca de omu vechiu,
par' că afectatu asiă, nu ni permite a repro-
duce si noi acelu articiu, despre carele sun-
temu convinsi, că de s'ar tramite elu de o suta
de ori de langa Metropolitulu ori cărei foi
magiare si magiarone, nu l'ar publică o data
cu capulu si nici nu si-l'ar pune in ferēstra
dragalasi de ei, turcii nostri.

In doue colone lunghe se insira aci ne-
tebfaciēle domniloru magiaria facia de noi
romanii, facia de interesele nōstre vitali si de
aspiratiunile nōstre naturali, leiali si legali
patriotice, si in modulu si la multe locuri
chiar in limbajulu *Albinei*, se rostesc
asup'a loru sententi'a de *obitii de Ddieu*.
cinici necorigibili, despre a căroru vitalitate
„ajungemu a ne îndoi,” unu poporu intru
cäre, in urm'a lipsei sale de prevedere, nu
potemu avē nici o încredere, pentru că nu ni
pōte presentă nici o garatia de statornicia.”

De încheiare diu din „*Tel. Rom.*” se în-
treba si raspunde asiă:

Cari sunt conditiunile, intre cari nōa ni
este datu a ne desvoltă, de candu magiarii
stapanescu in tiēra? — Ni s'au luatu totu, ce
se putea luă, fara a sili pre unu poporu iubi-
toriu de pace la unu pasu mai aspru. Nimenea
mai multu decâtu magiarii au strigatu, că ad-
ministratiunea si justiti'a nu sunt mai putienu
forme ale desvoltării etice, decâtu instructiune.
Si deca magiarii nu puteau fi multiamiti
cāta vreme aceste trei pārti ale vietiei pub-
lice nu erau puse pe temelie magiare, e utopia
a crede, că noi, in lips'a loru, vomu privi mul-
tiamiti preste Igranitie. Cāta vreme românulu
nu are judecatoria romanēscă, administratiune
romanēscă, si căta vreme elu va trebui sē re-
nuntie la o propria viētia universitara, vorb'a
„*suntu multiamitu*,” e pe budiele lui o fatiar-
nicia, prin care profitēza de credulitatea ace-
lui'a, cui o dice. — Aspiratiunile si pretensiu-
nile nōstre suntu organice; e dar' gresitu a
crede, că ele voru slabi. . .”

Precum vedu onorabili cetitori ai nostri,
„*Tel. Rom.*” din Sibiu, publicandu acestu ar-
ticlu fora reserva, este in deplinu acordu cu
noi in privinti'a aduneci, radicalei nōstre ne-
multiamiri cu politic'a si stepanirea magiara,
ba mai multu, in celu mai completu acordu că
de la acestu elementu orbitu si tempitu de
Ddieu nici nu mai potemu asteptă vindecarea
doreriloru nōstre si acordarea conditiuniloru
de viētia si de progresu.

Ast'a ar fi de lipsa s'o scē domnii magi-
ari, s'o scē tiēr'a, s'o scē Europa culta; in-
sa precum observaramu, foile magiare si
magiarone d'ast'a nu luara nici o notitia, ba
dōra cei de la „*Tel. Rom.*” fiindu convinsi că
nu voru luă, nici nu li voru fi comunicatu in
traductiune fidele acestu articiu.

primulu articiu este a tramite si pre acest'a.
Noi existam in acēsta intra intorsutu
ca

in articiu pentru reveratulu „*Lapous
calami*” din „*Lingua*” din care e primulu ar-
ticlu, ce se publica prin tote foile adversari-
loru nostri, noi ne targuim a cită celoru de
la „*Tel. Rom.*” unu dōs trei siru din esce-
lentea cuvēntare a marelui *V. Brodeanu*, rōs-
in Adunea Camerei romane din 15/27 iuliu a.
c. cu ocaziunea desbateriloru asup'a Conven-
tiunei comerciali russo-romane, diu asemenea
indemnu:

„*Sē ni lasămu ocaziune a se crede, că
poporulu romanu urasce atātu de multu pre
Russi, încātu se aruncă orbesce in ghiarele
Austriei!*”

Sepienti șat. —

Budapesta, in 5 aug. n. 1876.

Pe campulu de resbelu serbo-turcu inca
nici pana astadi n'au urmatu multu asteptatele
loviri decisive; ambele pārti beligeranti au
luatu inase tote despusetiunile in acestu re-
spectu, si de vr'o ciuci dilē se totu facu la in-
cercări pentru a se îngăgia olată in batali'a
decisiva.

Pentru a infacisiă aci o icona cătu se
pote de fidele despre starea lucrurilor de
astadi in aceste pārti, la momentu nici că n'a-
vemu lipsa a recurge la alte fantane, ci ne in-
destulimu cu constatarile foiloru turcofile.

Inasuri dupi „*P. Lloyd*” de astadi, Turcii
intrati pela *Gramada* si *Dervent* au naintatu
pana catra *Gurgusiovati*, alias *Oniasevati*,
fora a intempina opusetiune din partea Serbi-
loru; la 3 l. c. inse, in apropiare de *Gur-
sievati*, se trediră facia in facia cu unu corpu
de armata serbesca, sub comand'a colonelu-
lui *Horvatovici*. S'a datu focu din ambele

dela un'a ora de dupa amedi pana ser'a la 8
ore; dupa lupta de 8 ore, centrulu armatei
turcesci fu respinsu si se retrase in distāntia
de peste o mila. A dou'a di luara Serbiu ofen-
siv'a aci; rezultatulu inse nu este cunoscutu.

Dar nu-i destulu numai atāt'a. Precandu
aci astufeliu respinsera Serbiu pe Turcii ce
voiau a trece pe langa *Gurgusievati* si a apuca
din spate armat'a serbesca dela *Deligradu* si
Alessinati, taindu-i totu cdata comunicatiunea
acestei-a cu cea nordica dela *Saiciaru*; pe
atunci unu altu corpu de armata serbesca,
postatu d'a stang'a *Moravei* bulgare langa
confiniulu suu-ostecu alu Serbiei, la 4 l. c.
si-fortia trecererea peste *Morava* si la malulu
dreptu a acestei-a dupa o lovire crunta, luă cu
asaltu fortulu turcescu *Mramor*, ce jace spre
vestu numai doue mile departe de *Nissa* si
este unulu din cele sēpte ce au Turcii in jurulu
Nissei.

Astufeliu dara arip'a stanga a Serbiloru
dela *Deligradu* si *Alessinati* respinse cu suc-
cesu ataculu turcescu la *Gurgusievati*, ér cea
drepta atacă totu cu succesu pe Turcii din
jurulu *Nissei* si li luă unu fortu. Si acestoru
doue succese a Serbiloru se atribue mare in-
semnetate, căci se vede apriatu din tote
operatiunile lui *Osman-pasi'a* in jurulu *Sai-
ciarului*, că nu pe aci si-au concentratu Turcii
semburele si grosulu poterii loru, ci sub pasii
Abdul-Cherim, *Eiub* si *Suleiman* in pārtile
vis-à-vis de *Gurgusievati*, *Deligradu* si *Alessi-
nati*. Apoi Serbiu se vede că au si preceptu
manoperile Turciloru, si si ei si-concentrara
aci poterea de frunte, lasandu subcomandan-
telui *Lesinnin* numai atāt'a oste cătu sē se
pota tienē la *Saicar* in defensiva facia de
Osman-pasi'a dela *Vidinu*. —

Ce privesce corpulu de oste a lui *Ciolacu
Antici* din *Rascia*, acēst'a respingēdu ofen-
siv'a turcesca si facendu pe Turci a se pune
in defensiva, astadi lupta cu multu succesu
intru a face sē capituleza Turcii ce ii inchise
in *Sienitia*, dupa cum amu anuciatu si in
nrulu precedente.

Bosnia in pusetiunile ocupate, de o camdala
inca se lasă de ofensiva, asteptanda rezultatulu
operatiuniloru din sud-ostulu si sudulu tierii,
trebui si elu sē-si dirige o parte din
te, ca succursu. O fece ast'a, căci armat'a
serbesca din Bosnia este tare pucina si nu este
deci in stare a luă ofensiv'a contra lui.

Ast'u feliu stau astadi lucrurile pe cam-
pulu de resbelu serbo-turcu; si din asta stare
se vede că diu nu-su Serbiu cei ce ar stă toc-
mai mai reu.

De pe campulu de resbelu muntene-
grino-turcu atinseramu in nrulu precedente
resultatulu lovirii dela *Vrbicā*. Astadi adau-
gemu, că lovirea dela *Vrbicā* fu decisiva
pentru resbelulu muntenegrino-turcu căci
dupa slavofili 12, ér dupa turcofile 8 batalione
a lui *Muctar-pasi'a* fura cu totulu nimicite;
remasitiile adunate in nordu-vestu de Muntē-
negru, la *Bileculu* din *Hertiegovina*, sunt forte
ne-insemnate si necapabili de a mai sustienē
vr'o lovire cu Muntenegrini, ér Turcii nu au
pe unde sē mai trameta aici ajutoriu. Si
cumca intr'adeveru a fost decisiva, dovedesce
si imprejurarea, că *Muctar-pasi'a* se furisă
si fugi din *Bilecu*, si anume spre sudu-vestu,
la *Trebina*, unde primindu informatiuni de-
spre deseversit'a perdere a armatei sale, acă
se gatesce a scapă pe teritoriulu austriacu,
si de la *Ragusa* se reporta că s'au si luatu
despusatiuni pentru internarea lui *Muctar-
pasi'a* cu ai sei, pe cari la totu momentulu ii
astepta sē trecă pe teritoriulu austriacu.

Astufeliu in aceste pārti Turcii stau
forte reu, si poti dice că nici n'au armata in
Hertiegovina facia de Muntenegrini; resipi-
turele adunate si cernate in *Bilecu* se astepta
la totu momentulu ori sē încerce o erupere si
sē refuga si elē pe teroriu austriacu, ori sē
capituleze.

Budapesta, in 5 aug. n. 1876.

Ca ea sē dica acēst'a?

Adentōra cetiramu negru pe albu, testu
oficiosu, cumca la *Sibiu* in *Transilvania* se
concentreza unu corpu completu de armata
pentru manevre. Unele foi vorbira de 30—40
mii de omeni de tōte brānsiele!

Acuma cetimu ér asiă in foi din *Viena*,
cumca tōte despartimentele de pioneri ale
ostiriloru din *Transilvania* s'au detasiatu la
marginea tierii spre *Romania*, pentru d'a lucră
la intarirea passuriloru din *Carpati*; anumela
Brasiovu avendu sē radice fortificări poternice;
passulu de la *Turnul-roșu* dominecă
trecuta a fost cercetatu spre asemenea scopu
de mai multi oficiari de genie din *Viena*! —

Candu aflamu aceste, vrendu nevrendu
ne scapa intrebarea că: Ce va sē dica acēst'a?
Astfeliu interpreta domnii austro-magiari ai
nostri multumirea si simpathi'a Romanilor?
Astfeliu onoreza ei parol'a de neutralitate a
Romaniei?!

Dar apoi ér ni vine a minte *Muscalulu*!
Căci din *Russia* tōte scirile suna despre inar-
mări si contrageri de armate in cōci spre noi.
Numai cătu n'audimu nemic'a despre concen-
trări la noi in *Galitia* si in *Carpati* *Ungariei*
din acolo! In fine curendu trebuie sē se face
lumina, si dōra vomu vedē si vomu scī spuna
mai multu cetitoriloru nostri.

Asta data ajunge a mai atinge atāt'a, că
resbelulu din *Oriente* lumea politica lu-tiene
de unu duelu intre *Muscalu* si *Anglu*, unde de
ocamdala se bate *Serbulu* cu *Turculu*, ér cea
se pregatescu din respoteri; dar se pregatescu
si *Austro-Ungaria* sē secundeze unui'a sēu
altui'a; dupa aliantia celoru trei Imperatii,
s'ar crede că *Muscalulu*, dar dupa temerele si
urele de slavi, pare că mai curendu *Anglu*.
Ori cum, noi Romanii avemu sē fimu cei mai
de aprōpe atinsi. Sē bagamu bine sēm'a, că
pare-ni-se se apropia acea trista eventualitate
despre carea am scrisu multu in acēst'a foia
inca pe la 1868, candu potemu sē ajungemu

Luni'a trecuta, numai scimn a câtea ora, se deslășă în parlamentulu Angliei cauz'a Orientului, și la această ocaziune Ministrulu *Disraeli* er pronunțat în audiulu lunei o mintiuna dintre cele mai necalite și absurde, o mintiuna a cărei pronunțare de unu Ministru alu unei poteri de primulu rang in cultura, presupune cumca tōta lumea este nebuna, cumca cultur'a este o celaina și că de bună sēma in ochii celorlalțe poteri mari mintiun'a cutesata este o virtute!

Disraeli afirmă că: „resbelulu de astăzi in Turcia este urmarea unoru machinatiuni ale societătiloru secrete și ale comitetiloru revolutionari.”

Sciindu tōta lumea, că guvernulu turcescu este barbaru, este jăfuitoriu, ruinătoriu și degradătoriu de popōra, adevărindu chiar Anglia acēst'a d'o sută de ori prin actele sale officiali, deca totusi revoltarea unui popōru in contra unui astfelu de guvernulu a trebuitu sē se faca prin machinatiuni ale societătiloru secrete și ale comitetiloru revolutionari, apoi acēst'a este o mare rusine mai antaiu pentru poteriile mari, ce se dicu cālțe și garantōrie a culturai și libertatei popōraloru, specialmente pentru speculōri'a cu lumina și libertatea Anglia, și numai in a dōu'a pentru biețele popōra degradate și subjugate, cari nu-si sciu apără drepturile umanitatei decātu amagindu-se de societătile revolutionari secrete, căroru societăti in fine compēte tōta onōrea și laud'a! —

Ori e adevăratu ori nu, dar in totu casulu este demnu de Turcia!

Dupa ce septemane întrege scrisera foile despre morbulu necurabile alu Sultanulu *Muradu V.* acuma pentru variatiune eca ce se scrie priatr' unu correspōdintu dan Constantinopolu in *III. A. Z.* de alalta-ieri:

Sultanulu *Muradu alu V-lea*, in urmarea catastrofeloru ce avura locu atātu de repede un'a dupa alt'a, precum: resbelulu, internarea sa la mandatulu lui *Aziz*, detronarea și uciderea acestui-a, precum apoi curendu si a Ministriloru, etc. a fost reu strincinatu de alteratiune, dar elu s'a reculesu și propășesce fōtte spre intrēga insanetosiare; de unde nici vorb'a nu pōte sē fie de vr'o regentia sēu abdicere și cu atātu mai pucinu in favōrea fratelului sēu *Hamid*, carele intr' adevēru patimesce de morbu pehicu și de intipuirea că ar fi persecutatu; fratele urmatoriu dupa acest'a alu Sultanulu este de totu hebeucu; ceialalti dupa acelu urmatori toti sunt capiatu, unulu aprōpe de mōrte. Si principele *Iusuf Izēdin* fiulu lui *Aziz*, patimesce de ametiela și lesinare.

In scurtu: „Intrēga famili'a Sultaniloru infacisadia fenomenulu unei generatiuni, prasite de tati enervati prin escese și de mame cerchese essaltate. Unu simbolu genuinu alu Imperiului stepanitu de ea!”

„Si non e vero, e ben trovato.” Se potri-vesce de minune! —

Alba-Iulia, aug. 1876.

S'a spusu in acestu diariu despre pasi ce au întreprinsu unii omeni de bine pentru a limpedi cunoscut'a afacere a dlui *A. Popu*, precum si a dlui *Carol Limbanu* cu banii besericeii din *Alba-Iulia*, „*Lipoveni*.” A facutu ast'a multu necasu celoru atinsi, ba se pusera prin foi straine a amenintiā cu Ddieu scie ce. Si tocmai de aceea eu credu a fi bine sē se publice in asta privintia pasii ce ii fece curatoratul; de aceea alaturu aci chart'i'a acestui-a catra Esc. Sa prē bunulu nostru Metropolitu si Archieppu, carea suna dupa originalu:

„Escelentia, si Prē venerabile Consistoriu metropolitanu! Curatoratul nostru in siedinti'a sa din 11 iuniu a. c. Nr. 3 cu inceperea activitatii curatorului substitutu, între altale a decisu si acestea:

1. Că curatorele primariu substitutu, si ca advocatu, avendu actele la mana numai de cătu sē inactionezē prē fostulu parochu *Augustinu de Papp*, acum sub-inspectore regi-scolastecu, pentru sum'a de 4135 fl. 20cr. v. a., di: patru mii una sută și trei-diēci și cincī fl. la a careia respundere a fostu judecatu prin „Deliberatulu” Venerabilelui ordinariatu ddo 15/3 Martiu 1862 Nr. 4; apoi si prē fostulu curatore primariu *Carol Limbanu*, care asemenea a remasu detōriu (a defraudatu) cu una suma insemnata; si a —

2. Facēndu *Carol Limbanu* agitatiuni între poparenii, de altmintrea tare paciuiti, cu abuzarea de numele Escelentiei Sale dlui Metropolitu; er dlu *Augustinu de Papp*, atātu afora, cătu si in Sant'a baserica, si anumitu in diu'a a 2-a de Rosalie provocandu cela mai mare scandalu in baserica, voindu domnulu *Augustinu de Papp* a acitiā prē poporenti sprē a compromite prē dlu protopopu si capelanu sub servitiulu divinu, de si densulu nice nu se tiēne de acēst'a baserica, dara nice de alt'a, forā ca si pana acuma venēza numai scopuri infernali, in ajutoriu cu vre o cātiva companisti de o pandia, alungati și depusi din officie pentru portarea loru nemorale și scandalōse, afora de numiti si *Triffu Mitru*, alias *Nemesiu*, ex croniculu, omulu celu mai intrigante, si mai condamnabile, calaulu domnulu *Augustinu de Papp*: acēstaa sē-se aduca deci la cunoscenti'a Escelentiei Sale si a Venerabilelui consistoriu.

Deci —

ad. 1. Cu tota Veneratiunea me rogu, că pentru inactionare sē mi se tramitia cătu se pōte mai curundu concasiunea ceruta, cu atātu mai virtosu, căci acēst'a cauza a ajunsu de obiectu interesante in tota foile publice; si

ad. II. Sē benevōiesca Escelenti'a Sa si Prē Venerabilele consistoriu a dispune prē calea sa, ca sē sa cerceteze scandalulu produsu in a 2 di de Santale Rosalie a. c. si sē midilocesca evitarea a asemenea fapte prē venitoriu, căci sē pōte templa, ca respectivulu a 2-ora sē fia alungatu din loculu ne-competente, si curatoratul va fire silitu a face pasii la Tribunalu, in intiolesulu codicei penali, in contra turburatoriloru de religiune și de liniscea publica, casi casulu din a 2 di de Rosalie, care amesuratu §-lui 303 cod. penale se pedepsece cu arestu dela 1—6 lani.

Cu tōta veneratiunea — *Alba-Iulia*, 30/18 iuliu 1876 — In insarcinarea curatoratului: *Nicolau Barbu*.”

Cu nerabdare se astepta deci sē vedemu atitudinea santiloru parinti de Blasiu; de altu mentrea lumea nepreocupata de pe la noi crede multu că prē bunulu nostru Metropolitu, in marea sa ingrigire de binele besericeii va ajutā din respoteri causei besericeii. Si eu credu ast'a si dorescu sē fie asiā.

Unu fiu alu besericeii „*Lipoveni*.”

L. Lugosiu, 15 iuliu 1876.

Celebrulu nostru artistu si profesoru de pictura, dlu *Nicolau Popescu* din Roma, de câte-va septemāni petrece in Lugosiu, unde bravei nōstre intielegintiei d' acolo i succese a ingagiā magiculu penelu alu acestui ingeniosu artistu la facerea mai multoru icōne besericescii si portrete private.

„Cersitoriulu,” „Invierea Domnului,” „Portretulu presiedintelui republicei Argentine din America” dupa o simpla fotografia, s.a. fura multu laudate si admirate, nu numai in Italia, in patri'a si resiedinti'a celoru mai celebri artisti in pictura, ci si in alte parti ale lumii. Aceste capu de opere, spre mandri'a nōstra eluptara dlui *Popescu* nu 'numai onorificulu titlu de „profesoru onorariu” la academiele de pictura din *Rom'a*, *Veneti'a* si *Florenti'a*, ci si unu renume europeanu. Si de aci de multu erā sternita in mine ferbinte dorintia, a cunosce mai de aprōpe prē acestu ilustru barbatu; acum mi-se si dede fericit'a ocaziune nu numai a-lu cunosce mai de aprōpe.

ci chiar a-si vedē cu proprii mei ochi creatiunile rarului seu talēntu, a vedē trasurele escelentului seu penelu la „*Archiepiscopulu Gabrielu*” si la „*Prē curat'a fetidra Mari'a*,” intipuidu „*Bunavestirea*” pe aripele usiei principale, la altariulu bisericeii rōmane reseritene din Lugostu.

Ambele aceste icōne, suntu intru adevēru capu de opera, ce dovedescu eclatantminte că maistrulu loru posiede nu numai unu talēntu extraordinariu, o patientia rara, o vointia nobile si unu gustu admirabile, ci si fōrte multa poesia; cu unu cuventu aceste creatiuni a sale i facu tōta onōrea, si cu demnitate ar potē ocupā locu in ori care galeria sēu espusetiune europēna.

Desclinitu atraga atentiune, lēga privirea si apoi storce admiratiunea tuturor fōrte numerosiloru cercetatori ai atelierului dlui *N. Popescu* capulu si faci'a „*Prē curatei*” in cari acātu de armoniosu si fidele suntu espresse perfectiunea frumsetiei cu curatiēn'a nevinovatiei omenesce, impreunate cu santiēni'a dumnedieirei! Se vedē că dlu *N. Popescu*, pe deplinu cunosce si istori'a bisericeii nōstre; căci altmintre erā greu penelului seu, a esprime atātu de fidele cantulu bisericeii nōstre:

„De frumseti'a fetiorfei Tale, si de prē luminata curati'a Ta, Gavrilu mirandu-se etc.”

Merita a fi aici amintitu că aceste dōne icōne atātu de pretioase, s'au facutu cu spesela dloru *Nitza Popu* si *Alisandru Ursu*, cestu din urma parochu in Lugosiu.

Se suna că genialele nostru artistu, dlu *N. Popescu*, cuprinsu cu atāt'a caldura din partea fratiloru nostri Lugosieni, va trebaf sē mai amene reintornarea la famili'a sa in Roma, căci di pe di devine totu mai cantatu, ma sē crede că dinsulu se va asiedia cu totulu in Lugosiu, si aici va formā o propria a sa scola de pictura, fireste deca pe langa imbracisara caldurosa din partea intielegintiei nōstre, in viitoru va fi mar bine si sinceru spriginitu si din partea parintiloru protopopi, si desclinitu de venerabilele nōstre Consistorie si de prē santiiti parinti Episcopi.

Biserica din *Seleusulu* Banatului, cea din *Tergulu* *Sului* in *Romani'a* s. a. cari tōte prin penelulu dlui *N. Popescu* devenita acum monumentali, dau celu mai eclatante testimoniū, că acestu ilustru barbatu e nu numai artistu mare, ci si bunu romanu, carui mai pre sus de tōte i este latirea cătu mai mare a artii de pictura moderna si classica, si inca cu unu pretiu cătu numai se pōte de moderatu.

Reu, ba fōrte reu facu deci toti aceia, cari nesciindu sēu dōra nevoindu a sci, sē dīstinga artea picturai de o meseria simpla mecanica, la depingerea bisericeiloru nōstre escriu sēu ordonēza a se escrie licitatiune minuēnda!

Licitatiune minuēnda sugruma, dara nu inaēntea artea; era bisericeiloru nu li aduce nici unu castigu, nici morale, si nici materiale; căci prin licitatiune minuēnda, se dā ocaziune cātoru toti „mengitori” ciarlatani straini, a suprimē prē unu adevēratu artistu romanu si de caracteru, naturalminte devenindu apoi si bisericele nōstre in manele profane ale strainiloru, cari nu-su, nici potu fi inspirati de sublimatele scopu a ni imfrumsetiā, ci numai a ni mengi, mascari, pentru a storce de bani bisericele nōstre!

Deci toti cei chiamati ar face mare servitiu, nu' atātu dlui *N. Popescu*, cătu mai vertosu noue insine, deca la casuri obvenindi, cei interesati s'ar avisā a pune tota increderea in renumitul nostru artistu de pictura dlui *Nicolau Popescu*, ca asiā sē-lu facem' a se asiezā cu totulu in mediloculu nostru, si a-si formā aici o scōla de pictura dupa manierele si principiale sale, cele atātu de laudate si apretiuēte de diurnalistic'a italiana.

G. C.

Siardu in Tnnia, 2 aug. n.
(*Guberniulu nemilosu vine a dá man'a cu sörtea tirana.*) Mi-iau libertate a ve incunoscintia despre multele si grelele necasuri si sereci'a ce ne-a ajuns pe noi romanii de pe sub pol'a muntiloru Transilvaneni.

Nu voiu amentii de contributiunile si necasurile cele multe ordenari ce apesa pe bietulu poporu, dar voiu se spunu, cum s'au conjuratu in contra nostra chiar si elemintele naturei, ca se ne aduca cu totul in sepa de lemnu.

Asta primevára frigulu strica si nimici in multe locuri viniile, incatu nu-li remase la bietii ömeni neci sperantia de a mai avé ceva folosu de ele, neci chiar pe anulu venitoriu. De atunci incoci incepura nesce ploi cumplite, cari amenintia cu cutrupire totu tienutulu nostru.

Nu fu destulu cá aceste ploi retienura pe bietulu poporu a-si lucrá la tempulu seu pamantulu si a-si cáscigá panea de tóte dilele, ci in 13 iuliu st. n. dupa o ploia mare crescandu valile, a maturatu totu pe, unde ajunsera undele turbate, facandu daune colosali bietulu poporu, ducandu si spargandu case, sierr, mori ect. ba fiindu atunci tocmai secerisulu, a manatu gráulu seceratu gat'a de pe campu, a spalatu gradinele si cea mai mare parte a hotarului. Totusi pericolulu atunci nu fu mai estinsu, ci daunele susamentite le suferi in mare parte numai Siardu si Ighíulu.

Veni inse fatal'a diua de 28 iuliu candu de sér'a la 8 ore incepú o ploia mestecata cu ghiatia, care tienú 2 1/2 ore in continu, undele crescuro in o dimensiune in spaimantatória, ocupandu si cutrupindu totu teritoriulu de sub pol'a muntiloru.

Ce mai remasese nespaltu si nestricatu de ap'a din 13 iuliu, a dusu ap'a din 28 iuliu!

Venindu sér'a fóra de veste, a apucatu in unele locuri pe bietii ömeni in asternutu, ii-a luat si ii-a dusu cu case cu totu. In Cri-váu s'au inecatú 15 persoane, in Bucerdea-vinosa unulu. Fóra de acést'a a dusu siure, vite cornute, stoguri de bucate si graulu imbletitu gat'a din arie.

Cele mai frumoše sate de pe sub pol'a muntiloru Transilvaneni, locuite mai mare parte de romani, precum orasielulu Ighiu, Celna, Siardu, Bucerdea-vinosa, Craiva si Cri-cáu, in cea mai mare parte suntu ruinate. Si ce a mai remasu ne-atinsu de undele turbate, nimici ghiatia totu atunci; astfeliu remasaramu calici ca vai de noi!

Apoi tocmai ach organele guvernului vinu a amenintia pe bietulu poporu, cá deca nu-si va platí contributiunea pe patrariulu acést'a, se va dispone essecutinea fora mila! Óre nu ar' fi mai patrioticu lucru, cá se demandu nalt'a stepenire, a se estimá daunele colosali, ca se li se ierte la bietii ömeni de nu alt'a, macar contributiunea cea infricosiata! (Dati rogare de gratia catra Msa cá — dóra va fi ascultata! Red.) . . . du.

Secerisulu in Ungaria si Tnnia,

dejá a ajunsu a-si aretá valórea, incatu naltuiu min. reg. ung. de agricultura dejá fá in stare a publicá oficialmente reporturi mai din tóte comitatele si districtele, si asiá a informá lumea despre darurile naturei pe estu timpu, si resp. despre sperantiele implinite seu insielate ale tierii.

La rondulu nostru, si nu pré de multu, am amintitu si noi, cum foije domniloru bucina in lumea larga scirea falsa, cá este sé avemu o recolta escelente, mai alesu in gráu, si prin urmare cá esportulu nostru are sé fie fórté insemnatu. Am observatu atunci, cá dupa datele nóstre, recolt'a nu póte fi de cátu fórté slaba, mai vertosu in gráu si secara, si cá bucinarea ei totusi de buna, de escelente, n'are

de cátu se apese pretiurile, astfeliu aducendu-ni daune in locu de vr' unu folosu.

Predicerile nóstre acuma se adeverescu chiar prin datele guverhíului.

Dintre 52 de comitate si resp. districte si scaune ale Ungariei si Transilvaniei de unde ministeriulu a primitu reporturi oficiali despre secerisiu, abia 2—3 sunt cu recolta peste totu buna, 7—8 sunt cu recolta buna in gráu, ér cele lalte tóte adeverescu recolta in gráu: *de medilocu buna, de medilocu slaba, unele de totu slaba. Secar'a* mai peste totu este de totu slaba; *ordiulu* pe diumetate bunu pe diumetate de medilocu slabu; *ovesulu* partea mai mare bunu; cucurudiulu mai peste totu se aréta frumosu, si deca va mai capatá curendu o pioia buna, si deca tómn'a va fi lunga si calda ca se se póta cóce, apoi va fi fórté multu; rapiti'a unde n'a degeratu a fost buna; fenu a fostu pucinu, dar otava se promite mai multa; legumi pre unele locuri voru fi multe, pre unele fórté pucine; póme pucine si rele. —

Intre tóte comitatele tierii, alu Teme-siului figurédia ca celu mai slabu in tóta privinti'a, apoi vine alu Soproniului, apoi scaunulu Muresiului, apoi alu Rupei, apoi comitatele Aradului, Torontalului, Satmarului etc. etc.

Despre starea recoltei prin tierete straine inca n'avemu date autentice. —

Bursele nóstre,

in consecintia nedumeririloru politice la noi, stagnéza de totu; nici unu cursu nu mai poti dice cá e reale, nici o hartia securu. Ceece se notéza pe fie-care di ca *cursu*, 'este numai de nume. Se ne apere Ddiu astadi de unu resbelu, cá in momentul dechiarárii aceluia, valorile nóstre de hártii, fie ele publice, fie private, incéta a mai avé vr' o valóre!

Fiindu cá in Londra pretiulu argintului s'a urcatu ce-va pucinu, adeca dupa mesur'a la noi scitata si expresu in agiu de la 101 1/2 la 102 1/4, asiá de alta parte agiulu aurului a scapatatu cam in aceeași mesura, dela 130 la 126. Conformu acestui cursu, astadi galbenii sunt notati cu cáte 5 fl 90 cr; er Napoleondorii cu cáte 9 fl 90 cr. —

In piat'a graniloru

tocmai asiá nu se areta nici o miscare, nici unu „animo,” cum se dice. Nu sunt cumperatori din strainetate de feliu, ér cei pucini a casa, in faci'a evenimentelor si a necertitudinei din piatiele si despre recoltele straine, nu cutésa a se ingagiá asiá dicendu cu nici unu pretiu.

Pucinele vendiári ce se fecera ieri si alalta-ieri in piatia Budapestei, se fecera la termine, pe tómn'a, si adeca in *gráu de rondu* cu cáte 9 fl 40—50 cr; in *secara* cu 8 fl 3—14 cr; in *ovesu* cu 6 fl 7—15 cr; in *cucurudiu* cu 5 fl 65—70 cr. —

In piati'a de vite

se oferira asta septemana 3634 capete de vite cornute; din acestea s'au venditu 771 de boi, parchi'a cu cáte 185 si pon' la 345 fl; 995 de vaci, parchi'a de la 160—255 fl; 89 vaci cu lupte, cu 86 pon' la 196 fl un'a; 71 de biholi, parchi'a cu 150—210 fl; 303 vitier, cu cáte 12, pon' la 25 fl. unulu; 1405 oi, cu 12—18 fl, parchi'a. — Carnea de vita n'are, 100 de chilogramme cu 48—53 1/2 fl. Peccu s'au scusit asta septemana in piati'a nóstra: 8974; s'au vendutu 8874, sut'a de chilogramme de la 50—60 fl. Slanin'a cu 72 fl; untu'a cu 76 fl. —

Publicatiuni tacsabili.

Concursu de licitatiune minuenda.

Subscrisulu comitetu parochiale prin acést'a D escrie concursu de licitatiune minuenda, pentru renovarea besericei gr. or. romane d'in comun'a Galsia, Comit. Aradului. Specificarea: pentru acoperirea besericei cu sindila de bradu horgita si colorata intunecatu-rosiu; acoperirea turnului cu plevu albu, aurirea crucii dela turnu, facerea de nou a aloru trei usi mari de bradu, reperarea siolocaturiloru dela turnu; pardosirea besericei cu pétra de lutu cadrata ér despartimentulu si pragurile usiloru mari cu pétra de codru Milovana; varuirea d'in laintru si d'in afara de dóne ori; varuirea turnului érasu indoitu si colorarea paranelorú vinetu seu galbinu, in suma 1998 fl. v. a. adeca una mia noue sute nouedeci si optu floreni v. a.

Doritorii de a intreprinde acést'a lucrare suntu avisati a se presentá pre diu'a 1. Augustu st. v. 1876 in localitatea scólei gr. or. d'in locu, unde dupa efeptuirea licitatiunei se va inchiaia contractuiu, care apoi se va ascerne V. cansistoriu spre aprobare.

Conditiiunile de licitatiune si solvire se vor audí in faci'a locului, dar si pana atunci se potu scila presiedintele comitetului parochiale Dlu *Elia Nicoliciu* p. u. Világos in Galsia.

Datu in Galsia la 21 iuliu 1876. st. v.

Pentru Comitetulu parochiale locale:

Elia Nicoliciu, mp.,

presiedintele comitetului parochiali,

Georgiu Dirlea,
notariu.

1—3

CONCURRE.

De accia concurre pentru postulu de profesor de elevi in fundatiunea „Zsigai-iana” din Oradea-mare.

Competintii suntu avisati a produce: a) Documentu cá suntu romani gr. orientali si nascuti dela parinti romani gr. orientali. b) Testimoniu despre progresulu facutu in studie in anulu precedinte, si despre portarea morale. c) Attestatu de paupertate. d) Certificatu despre sanetatea si intregitatea fisica precum si despre aceea, cá suntu vaccinati (ultuiti.)

Recursurile astfeliu instruite suntu a-se tramite pana la 19 augustu st. u. a. c. la *Simionu Bic'a* protopresviteru gr. or. in Oradea-mare ca la presiedintele acestui senatu.

Oradea-mare, 30 iuliu st. n. 1876.

1—2

Senatulu fundationale.

Pentru statiunea invetiatorésca din comun'a Unipu, protopr. Jebelului, se escrie concursu cu terminu pana in finea lui augustu st. vechiu.

Emolumentele suntu: 171 fl in bani; 20 meti de gráu; 20 meti de cucurudi, 3 jugere de pamentu, Cortelu liberu cu 1/2 jugeru de gradina, 10 fl pentru conferintiele invetiatorésca, si 3 stenjini de lemne pentru incalditulu scólei.

Doritorii de a ocupá acestu postu suntu avisati a-si tramite recoursele loru instruate in sensulu statutului org. bis. la oficiulu protopopescu in *Jebelu*, pana la ultim'a augustu 1876.

Unipu, in 21 iuliu 1876.

Comitetulu parochiale,

In cointielegere cu protopopulu tractuale.

1—3